

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Satoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill., Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyeszőg centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Szent-István napján.

— aug. 19.

Te szent és nagy király, ör-
kődj felettünk!

Kívánunk téged vissza közénk,
aki nagyok és hatalmasnak ala-
pitottad ezt az országot, keresz-
ténynek és erkölcsösnek nevel-
ted ezt a népet és ráterelted az
igazság, erögyűjtés útjára.

Mint már annyiszor, ismét ne-
hez idők járnak felettünk. Nem
harc, nem külső ellenség bántja
a te népedet, hanem gonosz szel-
lemek járnak köztünk és meg-
métélyezik az erkölcsöket. Fent
és lent egyaránt pusztít az er-
kölesi járvány s e nemtelen in-
dulatok, becstelenségek köz-
között a becsületes szív s férfiúi
jellem úgy jár-kél, mint az elha-
gyott gyermek. Nincs tisztaság
a levegőben, nincs jóra valósság a
példákban, miket a nagyok, a
kicsinyeknek nyujtanak. Ingado-
zik a szivekben a hazának sze-
relme, tömegek lelkét nem a
régie ideálok, nem a Szent István
szelleme lelkesíti, hanem eszmék
és elvek, melyek meg akarják
dönteni a haza fogalmát. A nyo-
mor oly elterjedt az ország-
ban, amilyen még alig volt s az
elkeseredettek száma napról-
napra nő. Megejt bennünket a
bűn, a hiúság, a zsarnoki hata-
lom, a ledérség. Megejt bennün-
ket a magunk szegénysége és
nyomorúsága. Külső, de különö-
sen belső ellenségeink mind me-
részebbek lesznek és szaporod-
nak nap-nap után; olyan a ma-

gyar nép, mint a viharzó tenger
által csapkodott sziget.

A Szent István király napját
kegyelettel megünneplő nép lel-
kében ilyenkor imádság buzog
fel: akik nem mondják, azok is
igy érzik.

Kihal a modern emberekből
a kegyelet az ősi nagyok iránt,
de a profán tömegben, a létért
való ádáz küzdelemben mégis
régie magasztosságával ragad ki
bennünket a hétköznapok siva-
tagából István király napja, a
nagy és szentéletű férfiúé, aki
megalapította a magyar király-
ságot.

Rajongó hódolattal követi kör-
menetben a nép a Szent Jobbot,
melyet Budavárában hordoznak
körül. Megőriztük ezt a Jobbot
és áldását, melyet osztott, erejét,
melyet tőle kölesönöztünk, éreztük
számtalanszor a vérzivataros szá-
zadokban. Az isten valóban esoda-
tevő erővel ruházta fel ezt a
kezet, mely legmagasztosabb erek-
lyéje Magyarországnak. Török-
tatar nemzetpusztítás után meg-
maradt nekünk ez a kincs, a
kormányzó kar, mely kilencszáz
esztendőn keresztül mutatta a
nemzetnek az utat. Nehéz, küzdel-
mes ut volt ez, vér és romok
között haladt el, de soha nem
muló dicsőségek között is. És
végre kikerkeztünk ide, ahol most
vagyunk.

Már-már azt hittük, hogy vége
a véres, romokkal hintett, küz-
delmes utnak, biztunk benne, hogy
elég erősek vagyunk arra, hogy
külső és belső ellenségeinkkel

szemben szilárdan meg tudjunk
állani.

Csalódtunk. Egy minden külső
ellenségénél gonoszabb ellenség
támad most ellenünk. Olyan
felfogás lett urrá a kicsiny és
nagyobb szerepet vivő emberek
között és a jelmezeket is olyan
eszmék és jelszavak vezérlik,
hogy az aggódó hazafiak mély
fájdalommal kezdik konstatálni,
hogy ez a nemzet hova-tovább
a sülyedés útjára lép.

Ezek a szomorú gondolatok
izgatják lelkünket a szent király
ünnepe alkalmából.

Hol az erő, az istenáldotta
nagy férfiú, aki feltámad a por-
ból, hogy kiragadja nemzetét a
mocsárból? Valahányszor nagy
időket és nagy veszedelmet élt
e nép, mindig támadt belőle egy
istenáldotta nagy ember, aki ve-
zetett és alkotott. Most nincs.

István király szent Jobbja,
vezess te minket! Mutasd meg
egyszer az utat, mely a sülye-
désből, az erkölcstelenségből ki-
vezeti a te népedet, amely meg-
bűnhődte már a multat és jö-
vendőt!

A válság.

— augusztus 19.

(Sz. I.) Mire soraink napvilágot lát-
nak, már megtörtént az első lépés a
kibontakozás felé. A magyar nemzet-
nek egy igen forró óhajta fog ak-
korára teljessébe menni: a magyar
király ismét közöttünk lesz és Buda-
várában köréje gyűlnek a magyar
nemzet kiválasztott szószólói, hogy
lelkiösmeretüknek megfelelően megje-
löljék azokat az utakat és módokat,

sebb lett szenvedélyem is Jucika
iránt. Ó barna volt s tán mondanom
is fölösleges nekem, — szép is. Fe-
kete fürtökkel borított szép fejcské-
jét méltóságosan viselte hattunyá-
kán; beszédes, szerelmet sugárzó sze-
meit, mosolygó ajakát leírni nem le-
het, azt látni kellett — az én sze-
meimmel.

Ki csodálkozik hát rajtam, hogy
én tulságosan beleszerettem. Szerel-
mem nem volt boldogtalan. A mint
nagy elhatározás után egy szünidő
alkalmával bevallottam neki általa
már rég ismert forró szerelmemet, ő
észabontó tekintettel reám nézett és én
az ő lesütött szeméből, szólásra nem
képes ajkának mozgásából: kiolvastam
az *idvezítő igent!*

Ki tudná leírni boldogságomat;
ő, szivem eszményképe, a kerek föld
legszebb éke, Jucika szeret! E tu-
datban átéreztem a paradicsom tel-
jes üdvét. Sajnos azonban, hogy a
végén ott állott az arkangyal lán-
gallossal s engem kiűzött az édenkert-
ből. Kis városunkból az egyetemre
kellett visszamenni, letelven a para-
dicsomi állapot, a kiszabott szünidő.

Nem vagyok nagyon jártas a
bibliában, de annyit mégis tudok,
hogy régen megmondotta böles Sala-

amelyeken Magyarország békéjét az
ő hitők szerint újból helyre lehet ál-
litani.

Az ő hitők szerint! Vajjon egy-
séges lesz-e ez a hit? Vajjon ugyan-
azokat az eszközöket fogják-e a meg-
hívott politikusok a Felsőnek aján-
latba hozni? Vajjon a magyar nem-
zet hatalmas nagy érzései, melyek rég
nem látott erővel lángoltak fel nyel-
véért és törvényben biztosított jogai-
ért, tartózkodás nélkül való, bátor tol-
mácsokra fognak-e találni a királyhoz
hívott tanácsadóknak?

Ezek a gondolatok uralkodnak ma
a közhangulatban, kiegészítve termé-
szetesen azzal: vajjon meghallgatásra
találnak-e a magyar tanácsosok sza-
vai?

S ha szóba állunk azokkal a fér-
fiakkal, akik közéletünket figyelmes
szemmel kísérik, bizony-bizony arról
kell beszámolnunk, hogy az aggodal-
om még mindig nagyobb a bizalom-
nál, a kétség még mindig erősebb a
reménynél, hogy a magyar álláspon-
t már most győzni fog és ennek nyom-
ján újra helyre áll és tartós lesz a
béke.

Az egységes program hiánya,
amit *Wekerle* vetett a szabadelvű
párt szemére, ezekben a napokban
kétszeresen érezhető lesz. Ország-vi-
lág tudja, a bécsi lapok, a külföld
többi sajtóorganumai egyértelműen
azt hirdetik a szabadelvű pártról —
és ez meg is felel a valóságnak —
hogy a nemzeti követelményektől már
az első pillanatban sem volt idegen
(aminthogy *magyar párt* nem is le-
het az.) Erre a tényre azonban így
általánosságban még nem lehet a ki-
bontakozás politikáját felépíteni. Kör-
vonalozni kellene a nyilvánosság előtt
a nemzeti postulatumnak azokat a ha-
tárait, amelyek nélkül a szabadelvű
párt egy kormányt sem hajlandó tá-
mogatni és amelyeknek fejében fel-
veszi az elszánt küzdelmet az ellen-
zékkel és az ellenzék obstructiójával
szemben.

Mindez a mai napig meg nem

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Két szék közt a pad alatt.

Irta: Katona László dr.

Valóban, nem hiába tartják a
gyermekkorát a legboldogabbnak. Mig
az emberben a vágyak, szenvedélyek
nyugosznak, mig nem ismeri az élet
csalódásait, aggodalmait — csak ad-
dig lehet boldog. A gyermek boldog-
sága bár öntudatlan, de való, mert
hiu álmok, remények nem emésztek
még kebelét.

En is ilyen boldog gyermek vol-
tam; vágyam nem szárnyalt csak
addig, hogy Jucikával játszhasam.
Szomszédok valánk: ő a tanító bácsi
kis leánya, én meg a jegyző kis fia.
Szerettük egymást nagyon. Minden
kis örömben, vagy bánatban osztoztunk.
Közös volt örömünk, ha egy zöld-
pehelyes libácskát elfoghattunk: kö-
zös a bánatunk, ha eltört a kedves
bábu nyaka, lába.

Igen szerettük mindketten a kis
libát. El-elfogva egyet, örömmel fu-
tottam vele a Jucikához. Ő megsi-
mogatta a kis pipegve pihegő jószá-
got parányi kezével, mialatt én szól-
tam:

— Én nagyon szeretem a kis

libát, te is olyan szép kis liba vagy
Jucika. (most mondanám csak!) Hát
te szereted-e?

— Szeretem, mert olyan szépen
beszélget s olyan okos, akár te La-
cika.

Igy bókoltattunk egymásnak.
Mindezek mellett kalandos epizódok-
kal teljes volt gyermekkorom, melyek-
ről csak azért nem szeretek sokat be-
szélni, mert mindeniknek végén —
bizonyosságot tudna tenni róla a sok
simulékony nádpálca — magas fo-
kot ért el a tragikum, a mitől pedig
világéletemben mindig irtóztam.

Idők folytán nagy diák lettem
(már t. i. olyan, akit a mendikánsok
meguraznak). Mint ilyenhez illik,
hogy magamat bemutassam a kedves
olvasónak, nevem Kékkő László.
Barna vagyok, divatosan elválasztott
csikófrizurával, acélszürke szemeim
egyaránt kiállják a fekete szemek hő-
és a nefelejts kék szemek ábrándos
tekintetét. Bajuszomat Ideál kötővel
ápolom. Ha mindezekhez kissé poca-
kos, de mérsáros szempontból szép
reményekre jogosító természetet hoz-
zágondolja a nyájas olvasó, szeretem
hinni, hogy Jucikával egy vélemé-
nyen lesz, ki engemet csinos gyerek-
nek talált.

Minél inkább nőtem, annál erő-

történt, pedig addig, míg meg nem történik, a korona elé hívott tanácsadók fejtegetései csak az egyéni (bár igen tiszteletre méltó) nézet súlyával fognak bírni, mert egyike sem lesz a meghívandó államférfiaknak abban a helyzetben, hogy amit a kibontakozás eszköze gyanánt megjelöl, annak keresztülvihetőségére nézve garantiákat is nyújthasson. Addig tájékozatlanul marad a nemzet, tájékozatlanul marad a korona, hogy mit akar tulajdonképpen az országgyűlés többségét alkotó párt.

Lám, a megelőző válság folyamata alatt már egyszer fellobbant a szabadelvű párt progammjának az egyik oldala. Amde ez a fellobbanás a többség programját csak negatív-képben mutatta be, mikor a *Tisza* István kísérletezése alatt nyilvánvalóvá lett, hogy a többség csak alkotmányos kormányzás támogatására vállalkozik; csak olyan kormányelnököt hajlandó követni, aki alkotmányos berendezkedésünk összes jogszabályait a köztudatba már átment értelmezés mellett akarja kezelni; „vető“-t mond azonban mindenkinek, aki ezeket akár erőszakkal, akár új doktrínákkal lényegéből ki akarja forgatni.

Erre a fellobbanásra, erre a manifestációra akkor igen nagy szükség volt és hogy megtörtént, azt igen értékes eredménynek ünnepelte az ország. Ma azonban már nem elég többé a többség programjának csak negatív képét ösmerni, hanem itt az ideje, hogy a program pozitív tartalmával is tisztába jöjjön a nemzet és a korona.

Erdeklődéssel, sőt izgatottan várjuk a közel jövőnek minden percét és nem vesztettük el a reménységet, hogy valamennyi párt átérzi a reá nehezedő feladat és felelősség súlyát; a szabadelvű párt pedig, mint a nemzet bizalmának többségben lévő letéteményese, fel fogja végül használni az alkalmat, hogy az országot válságok utvesztőjéből ő vezesse ki.

Lehetetlen meg nem irni azt a kedves és jellemző kis történetet, amit a napokban hallottam.

Hogy is kezdjem csak? Mindnyájan tudjuk, hogy ősz királyunk nem osztogatja bőven az ő bizalmát. Csak nagyon kevesen vannak, akiket bizalmára méltat, és akiknek szavára bizalommal hallgat. Ezek közül a kevesek közül erre mifelénk is lakik egy hatalmas nagy ur, aki a minapában feltette magában, hogy tesz egy pár látogatást a ma-

Járásbírósgot kapott. Persze az ilyen hivatal sok személyt hoz magával. Hozott különösen egy szép leányt, Bellát s egy díjnokot (veszett volna az országába!) a Kelemen Simon személyében, kiről megtudtam, hogy Jucikának teszi a szépet, s hogy Jucika sem teljesen idegen iránta.

Ünnep első napján Belláékhoz gyűltek a város nyíló rózsái. En is elmentem, hogy részt vegyek, ha nem is mint rózsá, de mint szende napraforgó, vagy tüskerózsa a szép koszoruban. Már akkor együtt volt a társaság és Simi, a díjnok adta a szóbankot. Hogy milyen élvezetes lehetett, mutatja a türelmét vesztett házikisasszony közbeszólása:

— Játsszunk titkos levelezést! Általános helyesléssel fogadtattott. Bella azonnal hozzáfogott a szükséges papírszeletek készítéséhez. Míg ő ezzel készen lesz, elmondom, hogy megy az a játék. Hát — tetszik tudni — a társaság minden tagja levelez a társaság bármely tagjával, ki kinek akar, annak ír kérdő-, állító- vagy leggyakrabban szerelmes mondatocskákat, mely cédukkák tartalma mint titkos levél csak a kettő titka marad s ezen természeténél fogva különösen alkalmas szerelmes kezdő fiatal embernek. De készen vannak a cédukkák, lássunk a játékhoz.

(Vége köv.)

gyar mágnás családoknál és kipuhatólja, miként vélekednek ezek igazán arról az országos fölbuzdulásról, mely a nemzeti követelmények felállításának nyomán fakadt.

Ellátogatott tehát először is ide egy kis faluba, amely Ujhelynek közvetlen szomszédja. A mágnás-család, ahova ment, régóta ösméri az öreg nagy urat; tudják azt is, hogy az ő gondolkodása Magyarországról és a magyar alkotmányról nem éppen Verbőcziéből, vagy a Deák Ferenc felirataiból táplálkozott, szóval idegen gondolkodás az, amely a mienket nem képes megérteni. Azt is tudták, hogy a hatalmas öreg ur szertel bízalmas körben politizálgatni is, de máskor nem igen vették fel vele a vitát, hanem csupa tiszteletadásból is megjegyzés nélkül hallgatták az ő csudabogaráit.

Most azonban figyelmeztetés érkezett a családhoz. Mesziről, onnan ahol tudják, hogy a hatalmas öreg ur jelentést szokott tenni tapasztalatairól az ő Felséges urának és a hol azt is tudják, hogy a Felséges ur sokat ad az ő hí szolgájának információira. Az volt a figyelmeztetésbe: „most az egyszer ne udvariaskodjatok az öreg ural; mondjátok meg neki, ami szíveteken fekszik, hadd tudja meg a király tőle is, hogy gondolkodnak a magyarok.“

Es a hatalmas öreg ur csakugyan megérkezett és — politizált. Politizált és — ámulva hallgatta, hogy a ház asszonya és ura micsoda hajmeresztő kuruc dolgokat beszél és vall a saját meggyőződésének. (Az öreg ur persze másképp értelmezi a „kuruckodást“, mint jó magunk és a háziak kurucbeszédje egy hajszállal sem volt kurucabb például az *Apponyi* ösmert álláspontjánál.) Nagy esodálkozásal távozott tehát és szent a hite, hogy nem sokára elvész a világ, ha már a mágnások is a kuruc táborba állottak.

Adja Isten, hogy ennek a látogatásnak tapasztalatait hűségesen elmondja majd Felséges Urunknak!

Akik pedig Szapáry óta olyan nagyon agyarkodnak a mi mágnásinkra, gondolkodjanak egy kicsit, és higgyék el, hogy vannak mágnások is, a kiknek kastélyaiban csak olyan meleg feksze van a hazaszeretnek, mint a legfüggetlenebb szerkesztőségi irodában. Csak persze, mások az eszközeik.

UJ ROVATUNK.

Arató ünnepek.

— aug. 18.

A „magnum áldomás“ tisztes történelmi multra tekinthet vissza. Hiszen már szobra is vagyon Anonymusnak, aki megírta, hogy „fecerunt“ amott Munkács tájékán. Pedig akkor még előtte voltak az aratásnak. Vetniök kellett elébb, még pedig drága magot, azt a piros vért, amelyik ezer esztendő mulva hajlott kalászba. És a viharlatta évszázadokon jobban-rosszban részesült nemzetünk természetében maradt: hogyha bevégeződött valami nagy munka, lett légyen az törökön vett diadal, országos alkotás, hajléképítés, aratás, mindannyiszor „fecerunt.“ De sőt vásár sem esik, haragos felek közt egyezés sem köttetik anélkül. A béke, az engesztelődés, az emlékezet okából való, a viszontlátás örömeire eső áldomás az „akkurátos“ dolgok közé tartozik. És mivelhogy a magyar ember kedvezője minden olyan dolognak, aminek „sarja vagyon“, aminek szép módjával kell rendjét megadni, az arató ünnep épen úgy kedve szerint való, s a természetéhez formálódott, mint a lakodalom.

Igazi népünnep, mert érte és általa folyik le, aminek nemesen demokrata jellegét ad ez a közvetlenség, amelylyel a vidámságban ur és a nép szívélyesen osztozkodnak akkor, midőn a legfontosabb munka bevégeződik.

A szántóvető ember büszke az ő munkájára. Es méltán. Egyedül ő

számol be az „Isten áldás“ával. Más ember erőfeszítése is fontos, de az övé nélkülözhetetlen. Csak az ő munkájának a gyümölcsét nevezzük „élet“-nek. A „mindennapi kenyere“ az ő kérges tenyerén át kerül gazdagnak, szegénynek asztalára. Iljik azt a kérges kezét megszorítani. És mert a szántóvető az emberiség előharcosa a létért folytatott nehéz küzdelemben, ő a típusa a derékségnek és az eredetiségnek erőben, gondolkodásban. Az elsőnek mértéke az, hogy „vág olyan rendet“, mint a vetélytárs. Tehát a derékség fogalma egy a nagy munkabírás fogalmával. A másodikat röviden paraszt észnek nevezzük nyilván azért, mert az a nyers igazság termőtalaja. A szive is jó, csak tudni kell hozzá félni. Az erővel párosult emberiség a legbiztosabb kulesa.

Az arató ünnep bizonyos emelkedett érzést kelt. Mert „Isten áldásának“ vétele után adódik. Abban a szertartásos áhitatban, amely a munkások felvonulásán, a kalászkoszorúval való tisztesség megadásán előmlik, a „Te Deum“ szolozsmáját véljük hallani. De megnyilatkozik benne az ur és munkásai között való szolidaritás is, mert hiába becsülik tul az Amerikába járás néprontó hatását, a magyar szántóvető ember szive mélyén sokat megőrzött abból a nemesen konzervatív ragaszkodásból, amely őt emberségesen cselekvő gazdájához vonzza. Ez magyarázza meg a ragaszkodás annyi gyermekesen őszinte kifejezését, melylyel lépten-nyomon találkozunk az ilyen ünnepségeknél. És a néplélek az ilyen alkalmakkor a legfogékonyabb a jobb érzések életképes magvainak befogadására. Mert az emberies megbecsültetés tudatának ereje immunizál a káros szenvedélyek, a teljesülhetetlen vágyak, az idegenből importált vad eszmék ellen s helyt ad a munka boldogító tudatának.

Árnyas tölgyek alatt sűrög a fehérrép a rézüstök körül, melyekben forr a gulyásus piros leve. Mikor a meritő-kanál bele mélyed a kívánatos folyadékba, szerte árad az inyesiklandó illat. Az asztalok fertálykilométeres hosszúsága várja a vendégeket. Kimérve rajtuk a puha kenyér, a frissen sült turós és lekváros lepény, a jókedvet esináló ital. Szép sorjában van elrendezve minden. Itt ösmertelen az a kapkodás, lőtás-futás és konfuzio, amiket a bankettezések-ről olyan jól ösmérünk.

Amodább néhány öllel látjuk a másik konyhát. Paprikás halászlé, nyársan pirult malac, kacsa, a parázs felé rézsut hajló fanyársakra huzott két araszos kecségék egész sorja. Mindezeket szakavatottsággal kenegetik olvasztott zsírral, vajjal — már amihez mi dukál.

Fogadjja részvétünket, akinek étvágya ninesen! Ilyen filantropikus sóhajtozások között várjuk az idők teljességét, miközben Pali vezényel, mint egy generális a csata előtt, a kokárdás csapatgazdák, irnok, praxi, biciklis diákok sűrögnek-forognak körülötte, mint az adjutánsok.

Am élete párja sem pihen és van látszatja az ő munkájának is, mert néhány perc alatt a hófehér asztalterítón biztatóan esörömpöl a porcellán; kanál, kés, villa, pohár helyére vándorolnak. A meglegedés derüje terjed el a jókedvű társaság széles ábrázatán. Hol vagytok magyarok?

Es ime jönnek! A tanya felől bontakozik ki a menet. A munkások víg danájába éleket rikkant a klarinét, a morék kezelik a „sersámot“ már ahogy lehet a szekeren, a „bégé“ azonban halgat, mivelhogy nem esik a „bégés“ füstös keze ügyébe a vonó, s mert nem dolgozik: hátra szorult, a kasból lógatja lefelé a lábát. Hat pántlikás szarvu, cimeres ökrök lépnek nagy kevélyen. Mintha tudnák, hogy most parádé okából vannak befogva, s hogy az ostoros legény csak a stilszerűséget képviseli mellettük; tempó-

san rakják a lépést, hadd nézze meg mindenki a terhüket. Csinos arató leányok piros pozsgás csoportja a szállítmány, rúdon tartják a selyemkendőkkel tarkított kalászkoszorút a gazda üdvözlésére, aki az áldás mellé fogadja szívesen a keresetlen izléssel font jelképét a népies tisztesség-tudásnak. A szekér után négyes sorokban lépkednek el az aratók változva férfiak és nők, minden csapat után egy újabb hatókrós alkalmatlanság, izmos, gömbölyű, napsütötte leányzókkal terhelve, míg csak el nem vonul az eleven színekben tarkálló menet.

Majd a szóbeli tisztességtételre kerül a sor. Előlép az okos. Nagyot nyel, mert hát nem tréfa az, amire vállalkozott, sokan hallgatják, aztán meg nem úgy esik a beszéd, ha tempóra kell ejteni. Egy kis lámpaláz után külfömben szép sorjában komoly illendőséggel esett meg a mondóka, hogy Isten ő szent felsége jóvoltából bevégeződött az aratás, amelynél ámbár a jövőre jobbat kíván, de azért hiba most sem esett, megköszönik a hozzájuk való szíveséget és egyben reménykednek, hogy a tápláló föld kegyes szívé ura nem feledkezik meg róluk a jövő esztendőben sem, kívánnak erőt, egészséget, boldog meglegedést. A sok száz, egészséges torok hatalmas éljenzéssel menydörögte rá az áment, s miután a gazda is tisztességet tesz szép, okos beszéddel, melyben a néppel való együttérzés, a jóakarát, a rendesen bevégezett munka felett való meglegedés nyilvánul, bevégeződött a szertartás.

„Hozik mán!“ Ez voltaképpen bodrogközi kifejezése annak, hogy „minden Demosthenesnél szebben beszél a tett“, már t. i., hogy a gulyásus meg az ital igen okos tanálmányok. (Historiája is van a „hozik már“-nak, de azt máskor mondjuk el.) Két izmos legény vállalá görnyed a rud alatt, amelyen — mint a bibliai szőlőfür — a paprikás levei, hussal teli rézüst lóg.

Es: „Szavuk sem igen van, addig, amig esznek, Természete már ez a magyar embernek.“

A sátorban pedig hasonlatosképen „hozik.“ Kővér és tartalmas minőségükben kerülnek asztalra az örhegyi különlegességek. Nem vegetáriusoknak való látvány, az bizonyos. Hanem hogy a ránézés is hizlal azokra a földi jókra: a még bizonyosabb. Es lévén szigorú egészségi szabály, hogy a hal — minek utána a vízből kikerült — borban szeret fürdeni, de meg a ropogósra pirult malac is kárt tehetne, pláne a töltött káposzta után, ital hián: sűrűn esik a koccintás, derült beszédek, vidám hangulat kerekedik, amelyet a szép szó emelkedetté, a dévajtság nevetésre ingerlő manó haragú kacagássá fokoznak. Anekdoták prózában, versben, szervusz Bzezsina kupletben is, a jeles vaskorona-rend megéneklése, amelyben a vaskos egészség többet ér mivoltára esik a hangsúly, a persa sah-ot üdvözlő beszéd, amelyet a rigók persának a sah és kísérei pedig magyarnak vélték, rendre sorakoztanak.

Csárdás. Aprózza az egész arató személyzet két banda ütemére, fiatalja, öregje együtt járják, mert hát egyszer esik esztendőnként ilyen alkalom, élni kell vele.

Amott mártogatja az irnok ur a szemérmes vadvirágot a többiek irigységére. Az a foghegyről szivarozó legény ott a cimbalmos mellett nyilván őket nézi sanda kedvetlenséggel. Pedig hát kár lenne neki szilajodni, mert imhol már egy formás menyecskeket forgat a barna fiu, később meg a tisztesebb koru fehér esztelékkel is pördül vagy tipeg egyet. Nem hamis az ő zúzaja, hanem bántja a fiatalság, amelyben leledzik. Aztán meg az uradalom renomméja is azt hozza magával, hogy a táncban ő legyen a legelső, az agrár kadét. Egy vállalkozó menyecske meg egyenesen a gazdát forgatja meg, mert hát itt

„damen wal“ van. A vidám pajzán-ság jussa acceptáltatott néhány fordulással.

Fonnyadt ábrázatu, piros — de nem pozsgás — asszony vett szemügre a táncoló sokaság tulsó oldaláról, s nyomban neki indult átlábolni a tumultust. Rosszat sejtettem, ez aligha nem az én csekély személyemet akarja megforgatni. Nyilván Pali biztatta fel. Szaladás. Mert ha szégyen is, de hasznos. Ott az agrárkadét, ott a kis professzor, az ugis ethnografiai adatokat gyűjt. Ott vannak a Bajuszok, azok kompetensebbek, én respektussal vagyok a foghíjasok iránt.

Másnap ismétlődött minden Karádon. Lényegben ugyanaz, csak a dimenziók egyszer akkorák. A tarkabarkaság azonban itt már szembe-szökő, mivelhogy egész néprajzi kiállítás nyújtott a más-más vidékbéli ruházatu munkásnép.

Egyik csapat előtt a hat cimerez után kardos, sisakos alakok defilliroznak. Úgyes és nem eredetiség nélkül való testőrség. A szónok bibliai idézetekkel spékelt meg a mondókáját a többi közt — hogy hát eresz-sze hozzá a gazda a kisedeket. Már mint azt a harminc s egynehány tenyeres-talpas leányzót, akik a koszorut hozták s akikből kitelt volna egy szerezcseny király amazon kompániája.

A sok zászló és az eleven mozgásu tömeg a javából való választási mozgalom képét tárta elénkbe. Még a szónoki emelvény sem hiányzott, sőt a népszónok sem, aki épületes tanítást tartott a szülőföld szeretetéről, a munka és a jóra való emberiséget biztosító becséről.

A honi ruházatu alakok közt egy posztóruhás, tengerész-sapkás magyar vonta magára a figyelmet. Amerikát megjárt ember. Annak a fura mezei tengerésznek három ujnyi széles nemzeti selyem-szalag lógott ki a melléne zsebéből. Töle tudtuk meg, hogy az a szalag egy amerikai magyar munkás és betegsegélyző egyesület tagsági jelvénye. Az egyesület a gróf Mailáth József nevét viseli.

Kun István amatőr masinája nyelte el a festői jeleneteket. Különb-ben a doktor más egyebet is hozott magával. Tűt, varróseleymet, flastro-mot, mert hát az alföldi ember virtusa néha kicsap az okosság medréből s egy-két bőrfolytonossági hiány nem tartozik a ritkaságok közé. Hála Istennek, nem volt az orvosi kész-ségre szükség, aminthogy az a nyole szál délceg zsandár is békességes napot töltött el, akiket a gondos fel-sőbbség kidirigált. Egyébiránt azt mondják, hogy a ménkü is kikerüli a villámhárítót.

Et fecerunt . . . Még pedig haj-nal hasadásig. Akadt olyan ünneplő is az uri fajtából, aki kvatterkázás közben józanodott ki. Annyi bizonyos, hogy a tücsök nem vehette át esőndes birodalmát. A reggeli párá-zatban ott sárgállott a kereszték raja, amiből nemsokára a rakott asztagok esimborasszója lesz; melázott a kolomp s a kasza szögére került. Béke és áldás terült el a nagy rónaságon, béke és áldás legyen rajta ezután is!

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Tisztviselők szabadságolása. Bencsik Béla gálszécsi szolgabíró augusztus 14-től augusztus 27-éig, Szabó Sándor vármegyei irnok augusztus 20-tól szeptember 20-ig, Bódy Károly vármegyei árvászéki iktató pedig augusztus 15-től szept. 15-ig egy havi szabadságot nyert.

(Helyettesítés. Gróf Hadik Béla főispán a sztárai helyettes anyakönyv-vezetőnek fegyvergyakorlatra történt bevonulása folytán a sztárai kerület anyakönyvvezetői teendőinek ellátásá-
val ideiglenesen, hetenként egyszeri

kiszállással, a nátafalvai anyakönyv-vezetőt bizta meg.

(A közigazgatási bizottság ren-des havi ülése legközelebb szeptem-ber hó 14-én d. e. 9 órákor lesz.

(Járvány a Bodroghözön. Ez alatt a cím alatt a „Zemplén“ multi szá-mában hozott hirre a vármegye tisztí fő-orvosától azt az értesítést nyertük, hogy a Bodroghözön voltak és még most is vannak ugyan vörheny és kanyaró cse-tek, de járvány nem uralkodik és a hatósági szervek mindent elkövetnek, hogy az újabb megbetegedésnek ele-jét vegyék. A hivatalos kimutatás szer-int vörhenyeset volt: Páczinban 41, ebből meggyógyult 25, meghalt 12, ápolás alatt van 4; Perbenyikben meg-betegedés volt 42, meggyógyult 28, meghalt 13, még beteg 1; Rozványon megbetegedett 12, meggyógyult 7, meghalt 4, még beteg 1; kanyaróban megbetegedett Leleszen 15, Radon 9; ezekből felgyógyult Leleszen 10, Ra-don 6 — gyógyulás alatt áll: Lele-szen 5, Radon 3. Kanyaróban nem halt meg senki.

(A pénzügyminiszter a pénz-ügyigazgatás keretében megüresedő állásokra pályázók kérvényeinek mi-kénti kezelésére nézve kimondotta, hogy azok a pályázók, akik közhiva-talban nem allanak, kérvényeiket jö-vőben is a lakhelyük szerint illetékes főispánhoz kötelesek benyújtani, aki azután a kérvényeket azon pénzügy-igazgatósághoz teszi át, ahol az állás megüresedett. Azok a folyamodványok, amelyek általánosságban bárhova kér-nek kinevezést és nem valamely e'ore hirdetett pályázat alapján adatnak be, jövőben föltétlenül elutasítandók.

(A hét éven alóli gyermeket hatóságilag elhagyottakká eddig a fő-szolgabíró, illetőleg városokban a tanács mondotta ki. A belügyminiszter elrendelte, hogy szeptember 1-től az eljárás az árvaszékek hatásköréhez tar-tozik.

(Kövezés Sátoraljúj helyben. A Temető-utca kövezése, amelyet a mult hóban kezdték meg, s amely miatt a multban oly sok volt a panasz, mi-vel a róm. kath. temetőbe ugyszólván járhatatlan volt az út, — a befejezés stádiumába jutott s így most már a kegyeletes közönség rendes uton jár-hat a temetőbe s a járványkórházhoz is rendes ut vezet.

(Vadászati jog bérbeadása. Szécs-keresztur község vadászati joga 1909. július 31-én végződő hat évi időtar-tamra augusztus 24-én d. e. 9 óra-kor a körjegyzői irodában nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

A dadogás és egyéb beszédhibák gyógyítása.

Irta: Szabó Jakab. (Folytatás.)

— aug. 19.

Van még a dadogásnak egy má-sik neme is, hol az ok az agyban fekszik, amikor a beszédmozgató köz-pontban, átöröklés, fertőző bántalmak, ijedtség, ésés folytán valamely elvál-tozás van. Elősegítő okok lehetnek még a pszichikai ragályozás, mikor egyik gyermektől a másikra átragad, vagy a mandulák megnövekedése, az orrban támadt polypok, vagy adenoid vegetacio. Ez utóbbi okokból származott dadogás súlyosabb természetű és orvosi beavatkozást tesz szükségessé.

Hibás beszédű lesz a gyermek, mint már fentebb említettem, ha ép beszédsszerveit akarva, vagy akaratlanul rosszul használja, avagy egyes beszédsszerveiben működési hiba van és az egyes hangokat nem képes ki-ejteni, vagy nem ejti ki tisztán, avagy más hanggal cseréli fel; így például: a magánhangzókat felecserele egymás-sal, vagy orrhangon ejti ki (rinolália). Az sz, z, s, zs hangok hibás kiejtése, sejtítés, sziszegés, (sigmatizmus és parasigmatizmus külön fajtái), az l hang hibás kiejtése (landacizmus) vagy más hanggal való felecserelése.

A g és k hibás kiejtése (gam-macizmus) vagy más betűkkel való

felecserelése pl. t, d, az r hibás kiej-tése (rhotacizmus) vagy más betűvel való felecserelése pl. j, l, d.

A beszédhibáknak ezen nagy faj-tát közös névvel pöszbeszéd-nek ne-vezik.

Van a pöszbeszédnek még oly faja is, mely az egyes szervek elvál-tozása, betegsége, vagy hiánya foly-tán jön létre, pl. a hangszalag vagy nyitvitorla hűdése, farkastorok, nyult ajk, tul nagy nyelv, vagy a nyelv-hegy odanövése, foghiány. Ily ese-tekben szintén orvosi beavatkozás válik szükségessé.

Megemlítek még oly beszédhibá-kat, melyek az eddig felsoroltaktól jóval elütnek és gyógyítása vagy egyáltalán lehetetlen, vagy a szülei ház és iskola körén kívül esik; ilye-nek az elmebeteg, vagy elmeöngö-gék beszédzavarai, a némaság és siketnémaság.

Az elmebetegeknél a nyuit velő-ben lefolyó folyamatok következté-ben a megfelelő izmok sorvadnak és rendeltetésüknek megfelelő működés-ben akadályozva vannak, így előáll a pöszbeszéd, széles, lassu, ütemszerű beszéd, szótag-botlás, hadarás, ezek az agylágyulás tünetei.

Elmeöngéknél (idioto-hülyék) rendszeren igen későn jelentkezik a be-széd, vagy teljesen el is marad; néme-lyik érti a hozzántézett beszédet, de nem beszél, némelyik meg se érti; ezek majdnem ugyanazon beszédhibák-ban szenvednek mint az elmebetegek, fecség, hadar, ismétli a hozzántézett szókat; a legtöbb elütő testképzést mutat (degeneracios jelek) elütő ko-ponyaalak, magas torok, vastag, hiá-nyos, előreálló fül, vagy arehoz nőtt fülcimpa, rendetlen fogazat sat. Gyó-gyításuk nehéz, vagy lehetetlen; a velük való foglalkozás, az embersze-retet legideálisabbnak ténykedése.

Nem így áll a dolog a siket-némasággal, mely a legnagyobb be-szédhibának látszik és gyógyítása t. i. a beszéd megtanítása meglepő eso-daszamba menő sikert mutat fel. Négy év alatt 6—10 éves korig meg tanul teljesen beszélni, írni és olvasni anél-kül, hogy egy hangot is hallana; a 10-től 14 éves korig megtanul any-nyit, mint az elemi iskola IV. oszt. tanulója.

(Folytatjuk)

HIREK.

Krónika.

— aug. 19.

Szomorodott szívvel jelentem: Agoniába' már a nyár, S maholnap hűvös ősz fuvalma Hiába minden — ránk talál. Maholnap vége furdözésnek, S mindenki nagy esuhát felölt, A fagyalt szintugyan kisenved S nem lesz kapós a málnaszörp.

Igen, maholnap szép nyarunkat Mit verselt annyi nyári vers A sok poeta scartba vágja, Miként a bárd, fajára wels, És egy merész kis „balraát“-tal Eldalja: ah! az ősz be zord; S a hús szél minden parlagszólt Lehult levéllel hogy behord.

Szóval: lesz „sírám“ és „sikongás“, Meg lesz dalva a hervadás, „Zizegve hull“ le a levél majd Ki lenne ebben már Tamás; Azaz: amennyi fűzfadalnok Végzetül nekünk adatott: Az őszről rimet — megoldozni Ujult erővel dalba fog.

Pedig mi tudjuk szinte oly jól, Mint föld megannyi dalnoka, Hogy ősz van, s hogyha nem tudnók is, Majd figyelmeztet a suba, Nem kérünk verset hát az őszről S tájról, mely őszit képet ölt, Inkább mi írjuk: ősz közelget, S nem kapós már a málnaszörp.

—th.

Lapunk esütörtöki száma a közbeeső ünnep miatt elmarad, helyette ma szerdán adunk bővebb, tartalom-gazdagabb számot.

— Szent-István napja. Első szent királyunk névünnepeének évfordulója alkalmából, azaz f. hó 20-án a hely-beli római katolikus templom búcsú-ünnepeén teljes segédlettel Szepessy Ede bolyi esperes-prépost-plebános pontifikálása mellett ünnepélyes zenés szent mise fog tartatni. A szent be-szédet Maliczky József sárospataki káplán mondja. A szertartáson az ösz-szes helybeli hatóságok és a helybeli honvédszázalaj képviselve lesznek. Kezdeté 10 órákor. A zeneszámok pro-grammja: Bredora: Mendelsohn Pau-lus Oratoriumából: „D. moll Aria.“ Eneklí Várkonyi Flórián. Offertori-umra: Weiss „Ave Mária.“ Eneklí Csikós Córa urhölgy. Hegedün Fischer Géza kíséri. Agnus Deire: Bach „Aria.“ Hegedün előadja: Fischer Géza. Com-muniosa: Wagner „Ima Lohengrin-ből.“ Eneklí Várkonyi Flórián. A zene-számokat orgonán dr. Várkonyi Béla kíséri. Délben Katinszky Geyza Zem-plénvármegye főesperese nagy ebé-det ad.

— Öfelsége a király születésnapja.

Tegnap, kedden volt Öfelsége szüle-tésének évfordulója, mely alkalommal a helybeli róm. kath. templomban d. e. 9 órákor hálaadó istentisztelet volt, melyen megjelentek Dókus Gyula alispán vezetése mellett a vármegyei tisztikar, a város tisztikara, a kir. törvényszék, a kir. járásbírósa, a pénzügyigazgatóság, a m. kir. hon-védtestikar, a folyamernökség és építészeti hivatal, a tanfelügyelőség, a csendőrség stb. Az istentiszteleten Katinszky Geyza zemplénmegyei fő-esperes pontificált Vay Mátyás káp-lán és a helyben tartózkodó papnő-vendékek fényes segédlete mellett. Nagyban emelte az istentisztelet fé-nyét városunk szülöttének Várkonyi Flóris opera-növendéknek éneke, aki Mendlsohn-nak „Pallus“ című orató-riumából egy áriát énekel offertó-riumra oly szépen, hogy mély bari-tonjával méltán feltűnt és magával ragadta a közönséget, mely kezdettől fogva a nagy ária végéig fokozott és feszült figyelemmel hallgatta a fiatal énekművészt. Várkonyi Flóris pedig rászolgált erre az érdeklődésre, mert e nagy ária minden nehezebb részét oly könnyedséggel, oly precizitással énekelte, hogy ezek után erős a re-ményünk, miként fejlődés alatt lévő bariton hangja pár év múlva eléri fejlődésének felső pontját s akkor egy tökéletes és teljesen kiképzett énekművészt nyerünk benne. Eneke-nek méltó keretet adott bátyja, dr. Vár-konyi Béla zongoraművész, ki őt az orgonán kísérte. „Aqus Die“-re pedig Varga János helybeli káplán énekelte Kapossy György „Megnyugtató“ című „Lealázva, szászor megbűnhödvé“ kezdetű gyönyörű éneket, ki szép és erőteljes baritonjával méltán megér-demelte azokat a gratulációkat, me-lyeket mise után többek részéről ka-pott. A hálaadóistentiszteleten Szap-panos Imre r. k. kántor orgonált ügyesen és gyönyörködtetően. — A király születésnapja alkalmából az ev. ref. templomban, a gör. katolikus és az izraelita templomokban is mon-dottak hálaadó istentiszteletet. — Az istentisztelet után 1 órákor Ka-tinszky Geyza főesperes fényes ebé-det adott a parókián, melyre az ösz-szes helybeli hivatalok főnökei hi-vatalosak voltak. A tisztí étkező-ben is nagy ebéd volt a tartalékos tisztek részvételével. — A város köz-épületeit fellobogózták.

— Eljegyzés. Ifj. Zsoldos Benő zombori kir. törvényszéki aljegyző, lapunk munkatársa, e hónap 18-án el-jegyezte bialitzki Bieliczky Iluskát, bialitzki Bieliczky Gyuláné, Bács-Bod-rogh-vármegye volt főpénztárnoka öz-vegyének leányát.

— Világos. Ötvennégy esztendeje annak, hogy Világosnál huszárök könyeztek, Vaskemény, vitez daliák,

a puszkaportól feketére égetett arcu hősök gyermekmódra sirtak, siratták hazájuk szabadságát. A világi csatásokon gulába rakott fegyverek jelezték, hogy a nemzet harca elveszett. Ugy tetszett akkor, hogy ez a csatavesztés egy örök életre szól s abból a sírból, amelybe a nemzet ügyét temették, nem lesz többé feltámadás. Nem úgy történt. Igaz úgynek ásták sírját Világosnál és a ráhantolt föld porából mint a mesék lángmadara röppent föl újra nehéz esztendő után a nemzet szabadsága. Az igaz ügy nem veszhetett el. Ötvennegyedik évfordulóján a szomorú világi napnak, az emlékezet borulatán át biztató sugárként villan keresztül e nap nagy tanulsága, hogy az eltemetett igaz ügy kinő a földből s bár vágják le koronáját százszor az életerős törzsnek, százszor borul újra virágzásba a csonka törzs...

Halálozás. A sárospataki ev. ref. főiskolának gyásza van. A főgimnázium egyik jeles tanára, Pásztor Sámuel folyó hó 12-én, életének 45-ik, buzgó tanári működésének 18-ik évében elhunyt. Temetése a főiskola udvaráról folyó hó 14-én délelőtt 9 órakor ment végbe általános részvétel mellett.

Arany lakodalm. Lefkovits Náthán butkai kereskedő és neje f. hó 9-én ünnepelték Butkán házasságuk 50 éves évfordulóját. Az ünnepelt öz házaspár lakodalmán mintegy 200 főnyi vendégsereg vett részt.

Rákóczi-ünnep Nagymihályon. II. Rákóczi Ferenc emlékének Nagymihály város hazafias közönsége f. hó 16-án szép ünnepélyvel adózott. Az ünnepély a Barnai-szálló éttermében folyt le, melynek bevezetésül a közönség a „Szózat”-ot énekelte. Polányi Géza kir. korgyógyász pedig beszédet tartott, utána Ambricsko Bertalan róm. kat. kántor-helyettes gyönyörű kuruc-dalokat énekelt, melyeket tárogatón Ocskay Andor és zongorán Oppitz Sándor róm. kat. lelkész kísért. Az ünnep kiemelkedő része volt a dr. Eperjessy Lajos által hatáson szavalt „Rákóczi Rodostóban” című melodráma, melyet Isepy Zoltánné urnő nagy virtuozitással zongorán kísért. Ezután még többen kurucdalokat adtak elő, a közönség pedig a „Himnusz” s a Rákóczi-induló lelkesítő hangjai között szétszórt. Délután az ugynevezett „Vörösház” erdőnél táncal egybekötött népünnepély volt, melyet este a Stépan Aladár által rendezett fényes tűzijáték fejezett be.

Katonai átvonulások. Az ungvári cs. és kir. 66. gyalogezrednek három zászlóalja és a nyiregyházi huszárezrednek hozzá beosztott egyik szakasza aug. 13-án Nagymihályba érkezett. A csapatok az ezred zenekarával vonultak a városba. Délután térene volt. Az ezred másnap, aug. 14-én reggel 6 órakor távozott a városból. A pazdicsi dombon harcászati gyakorlatot tartottak, azután Gálszécsre meneteltek, ahol hétfő reggelig maradtak. Onnan az ezred Kassa-felé vonult.

A denaturált szesz áldozata. Havajban e hó 12-én éjjel — mint tudósítónk írja — egy Tomas Vaszily nevű 17 éves egészséges fiatal embert pusztított el a denaturált szesz élvezete. A fiatal ember 11-én délután, egy Popovics Ilya nevű özvegy asszonynak segítette életneműjét behordani s ezért áldomásul 5 pohár szeszt adott az illetőnek ebből a méregből, amit az özvegy önmaga is nagyban élvez. A fiatal legény késő este eszméletlen állapotban haza ment, a csürbe lefeküdt s midőn édes özvegy anyja keresésére indult, az istállóban szalmára feküdvé, egyedüli kenyérkereső fiát halva találta. A megejtett birói boncolásnál konstatáltatott, hogy a fiatal legény koponyája be van zúzva, agyveleje vérrel borítva, melynek egyedüli okát abban találták, hogy az illető a patak mentén lévő házikójukat míg elérte, többször elesett és az uton lévő nagy kövekbe fejét erősen megütötte. A esend-

őrségi nyomozat kiderítette, hogy a községben a szeszes italok helyett, nagymértékben a denaturált szeszt iszzák, mivel 1/3 részben olesőbb a rendes szesznél és jobban mar. Miután az említett szeszt csak ipari célokra szabad árusítani és mivel e szeszt a felvidéki nép rendes ital gyanánt élvezi, az egészségügyi törvény értelmében a hatóságok által az elárúsítók lennének megbüntetendők. A pénzügyigazgatóság pedig, mivel itten az államkincstár nagy károsodásnak van kitéve, intézkedhetne a denaturált szesznek szigorú korlátok közt eszközözendő elárúsítása iránt, hogy ezzel is megakadályozva lenne az emberirtás ezen újabb módszere.

Jótekonycélu multság Varannón. A „Varannó-Sóku” sportkedvelő ifjuság az eperjesi „Torna és Vivő Egyesület”, valamint a „Diák athletikai club” Varannón 1903. évi augusztus hó 23-ik napján d. u. 4 órakor a Varannó és Csémernye között lévő uradalmi réten athletikai mérkőzést, este 8 órakor pedig a „Magyar korona” nagytermében — a varannói és a sókúti kisedővódók céljaira — jótekonycélu multságot rendez.

Hirtelen rosszul. Lácay Elek ügyvéd ma délelőtt a kir. törvényszék pertárában hirtelen rosszul lett s eszméletlenül esett a padlózatra. Jelenlévő kartársai nyújtották neki az elő segítséget, majd dr. Fried és dr. Rosenberg orvosok vették ápolás alá, mire a beteg eszméletre tért majd ereje is visszatérvén neje kocsin lakására szállította, hol — amint értesülünk — javulása előrehaladt.

Tűz. Folyó hó 17-éről 18-ára menő éjjel 1 óra tájban tűz volt a Kossuth-utca. Schweiger Albert Kossuth utcai koremsárosnak a kertben deszkából épült jégverme gyult ki és a zsindeletet teljesen megsemmisült. A kivonult tűzoltók lokalizálták a tüzet, a mely csak reggel 3 órakor ért véget. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Az épület biztosítva volt.

A szállóskai multság, melyet folyó hó 20-án, esütőtökön tartanak a szállóskai kis erdőben, az előkészületekből ítélve, és ha az idő is kedvezni fog, fényes sikerűnek ígérkezik. A rendezőség legújabbán intézkedett, hogy az ujhelyi társas-kocsi is a közönség rendelkezésére álljon. Az omnibusz a délután folyamán Breiner „központi” kávéházától kivelekedik és személyenként 40 fillért vizs a multság színhelyére.

Gymnasiumi értesítés. A sátoraljaujhelyi főgymnasiumban a magánvizsgálatok aug. hó 29-én d. e. 8 órakor kezdődnek. A javító és a pótlóvizsgálatok aug. hó 29. és 31. napjain délelőtt tartanak. Azon szülők, a kik gyermekeik elhelyezésére nézve (szállás, ellátás) tanácsot ohajtanak kérni, forduljanak a főgymnasium igazgatóságához.

Halálos lórúgás. Gyurócsik Pált, sámgoyi földmivesnek a fiát, oly szerencsétlenül rugta fejbe egy ló, hogy koponyacsonttörést és agyrongoslást szenvedett. Eszméletlen állapotban vitték a nagymihályi kórházba, ahol azonnal műtétet végeztek rajta. Életben maradásához kevés a remény.

A sátoraljaujhelyi önkéntes tüzoltó-egyesület folyó évi augusztus hó 21-én délután 5 órakor választmányi ülést tart a tüzoltó-örtanyán.

A cirkusz megérkezett. Schmidt és Társa műlovardája hétfőn érkezett meg Eperjessről, ahol a közönség osztatlan tetszése és pártolása mellett működött. A műlovardát a tegnapi nap folyamán állították föl a torna-csarnok melletti téren és már meg is tartották az első bemutató előadást. A jeles cirkusz-társulatot ajánljuk a közönség figyelmébe.

A nagymihályi országos vásárról azt olvassuk az ottani helyi lapban, hogy az utcák külső képéről sem lehetett gyanítani, hogy országos vásár van, annyira néptelen volt

a város. Az állatvásár a száj- és körmőfájás miatt be volt tiltva.

Vasuti vendéglősünk dicsérete. A nagyenyedi Bethlen-kollégium növendékei és tanárai, mintegy 40-en Kassára rándultak ki f. hó 18-án. Utjuk közben megállottak városunkban is Széphalom megtekintésére, miután Sárospatakon töltöttek egy napot. Ebédjüket a helybeli vasuti állomás éttermében költötték el, és pedig akkora meglepéssel, hogy megkértek bennünket, hogy Kovács vendéglős iránti elismerésüket tolmácsoljuk, amit is ezennel készséggel megteszünk.

A vő sorsa. Ha a vő az após és anyós kedvébe jár, akkor jól megy sora. Nem csak megtűrt tagja lesz a családnak, de olykor az atyai és anyai szeretetet se vonják meg tőle. De ha — mint az széles e nagy világon szokás — ujat húz a papával, meg mamával, akkor el van veszve, előbb-utóbb pusztulnia kell a háztól és meg kell szakítania minden közösséget a felesége szüleivel. Jaj azután annak a vőnek, akit a haragos szülők, mielőtt ajtót nyitnak vőm-uramnak, előbb összevesztik élete párjával. Ilyenkor az asszony visszamarad a mamánál, akinek szárnyai alól még nem rég elrebbent és nem hajlandó férjét követni. Az elűzött férj természetesen követeli jussát, a visszatartott asszonyt és nem egyszer megkísérli az ostromot neje visszahódítására. Az anyós és após azonban résen állnak és a támadó vő ostromát visszaverik. Ez a helyzet azután végkép elkese-riti az önértében sértett vőt és beáll az állandó ostromállapot, melynek előbb-utóbb válás a vége. Ezen a ponton áll L. A. helybeli polgártársunk is, akit a minap ugyancsak eldögönyözött kedves apósa, anyósa és — a neje. Ejjek idején történt, amint az örjáratát teljesítő rendőr különös neszre, dulakodásra lett figyelmes. A másik percben már ott állott egy kapu sarkához húzódva és szörnyűködve látta az éj homályában, hogy egy férfi és két asszony a szobából egy férfi-alakot vonszol az udvarra s kezökben botokkal ugyancsak verik rajta a port. Akit ütöttek, hangot nem adott s ez gyanút ébresztett a rendőrben. Hirtelen az udvaron termett és akkor vette észre, hogy a szegény ember nyakára egy széles szijat hurkoltak s ennek a segélyével vonszolták az udvarra állítólag azért, mert korhely és nem tartja fenn családját. Már elalélt, mikor a rendőr nagy nehezen lábra állította s nyakáról a szijat levette. Nehány pere kellett, míg a megvert vő kissé magához tért. Az anyós, após és a fiatal menyecske még akkor is harci kedvben volt és nem szűnt meg az elpáhol, magával tehetetlen embert a legeifrább titulusokkal elhalmozni. Olykor neki is ugrottak, de a rendőr és a lármára előjött emberek megvédelmezték a további ütlegetéstől. Vőm uramat azután elvitték más lakásba s ideiglenesen ott szállásolták el. Az éjszaka bizonyára rosszat álmodhatott szegény feje. Talán el is vált — ál-mában.

Balesetek. Az aratási és cséplési időszakban, minden évben sok a baleset és szerencsétlenség, melyek rendszerint a vigyázatlanság következményei. Tarnán Krelyik Victor gépész cséplő gőzgépjével az ottani uradalom részére. A cséplésnél mint fűtő alkalmazott Szedlák Ferencz a működésben volt gépen akart valamint rendbehozni és eközben vigyázatlansága folytán az egyik gépész jobb kezébe furdott és elvágta inait. — Szinnán pedig Moczko József ottani lakosnak kaszálás közben az éles kasza eszímáján keresztül elvágta a lábainait. Mindkét szerencsétlenül járt munkást a nagymihályi kórházba szállították ápolás végett.

A szerencse cukorgyári tüzoltóság folyó évi augusztus hó 19-én Szerencsen, a nagy szálloda disztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor.

Dunky fivérek cs. és kir. udvari fényképészek helybeli műtermökben f. hó 22-én (szombaton) és 23-án (vasárnap) d. e. 9-től 12-ig; és d. u. 2-5-ig fognak felvételeket eszközölni.

A Photoplasztikum a „Vörös Ökör” udvarán naponként esti 11 óráig nyújt látványosságot. — Ma a Magas Tátra és Pozsony, holnap — általános közkívánatra — Jeruzsálem és Egyiptom, pénteken pedig Konstantinápoly lesz látható.

Földes Kelemen aradi gyógyszerész szépitőszereiről általánosan ismeretes, hogy a Margit-crème nemcsak tisztítja és fehériti az arcot, hanem puhává és bársonysimává is teszi. Erősítő és enyhítő alkatrészekből lévén összetéve mint higienikus szer is jó szolgálatot tesz. A Margit-crème hatását növeli a Margit-szappan. Azok a hölgyek, akik rizsport használnak nagyon dicsérik a Margit-Hölgyport. Az arcot szárazon tartja s a naptól, szélétől megvédi.

Teljes ellátást, esetleg tanítást (zene, német, francia) nyer 1-2 fiu vagy leány tanuló Szabó Jakab tanító házában.

Kiadó szoba. A Kazinczy-utcán egy butorozott udvari szoba kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

NYILT TÉR. *)

Mélt. báró Sennyey István urnak Páczin.

Méltóságos uram!
Kedves barátunk!

A mellékelt jegyzőkönyv tanúsága szerint a közted és dr. Buza Barna ur között felmerült lovagias ügyben megbízatusunkhoz képest eljártunk s miután dr. Buza Barna urtól a kívánt elégtételt meg nem kaptuk, a te részéről ezen ügyet a lovagiaság szabályai szerint befejezettek nyilvánítjuk.

Tisztelettel:

Sátoraljaujhely, 1903. aug. 12-én
ifj. Bajusz József,
ifj. Meczner Gyula.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Saujhelyben, 1903. augusztus hó 12-én báró Sennyey István és Buza Barna urak között felmerült lovagias ügyben.

Báró Sennyey István ur részéről ifj. Bajusz József és ifj. Meczner Gyula urak dr. Buza Barna urtól elégtételt kérnek a „Felsőmagyarországi Hirlap” 63. számában „Válasz” cím alatt megjelent közleményért.

Dr. Buza Barna nevében dr. Székely Albert és Tóth Alajos kijelentvén, hogy a fennforgó cikkből sértést nem találnak s felük nevében kijelentik, hogy báró Sennyey István urat sérteni egyáltalában nem volt szándéka.

Miután azonban báró Sennyey István ur megbízottai ezzel meg nem elégszenek, abban sértést látnak fennforgogni és az elégtételadás fentebbi formáját felükre nézve elegendőnek nem találják, fegyveres elégtételt kérnek.

Minthogy ezzel szemben dr. Buza Barna ur megbízottjai a sajtó korlátozását és terrorizálását látják, a fegyveres elégtételadást megtagadják.

Kmf.

Ifj. Bajusz József, Dr. Székely Albert,
ifj. Meczner Gyula, Tóth Alajos.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

H. Z. Szinna. A versek között találtunk közölhetőt is.

F. Illyenben. Ha nem volt a „Nem közölhetők” között felemlítve, ha nem irtunk is róla — jönni fog.

Nem közölhető: Szezonvers Szent-Annató (rege.) Aktualitások.

Kiadótulajdonos: Éhlart Gyula.

H I R D E T É S E K

Ha látlak oh Zacherlin, a szívem is dobban;
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban,
Tokban a mi van, hasztalan dib, dáb;
Attól ugyan nem döglök, se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legerin áldott, a ki készít, százszor és ezerszer
S valahol függ a Zacherlin plakát:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.

Rövid ideig látható!
PHOTOPLASTIKUM

SÁTORALJAUJHELYBEN.
a „Vörös-Ökör“ udvarában.

Ma szerdán
A Magas Tátra
és
Pozsony.

Holnap csütörtökön
Jeruzsálem és Egyptom.

Pénteken
Konstantinápoly.

Nyitva:
délután 3 órától este 11 óráig.

Belépti díj 10 kr.

Tömeges látogatást kér:
a photoplastikus tulajdonos.

Vizsla.

Grifon, kan, 8 hónapos, idő-
mitva eladó.
Czim a kiadóhivatalban.

A FÜZÖK PÓTLÓJA

Tökéletesíti a testalkatot, teljes
kényelmet ad, nem gátolja a fejlődést.

Nincs meg benne azon hátrány, mint
a fűzőkben, a Platinum pálcák elkí-
volítható s könnyen mosható.

Angol patent, orvosi tekintélyek
legmelegebben ajánlják. Színek:
fehér, szürke és drap. Megrende-
lésnél a Schlusssbőség mérvadó.
Ára 10 kor. Egyedüli főraktár
Felső-Magyarországon csak nálam.

Egyszersmind ajánlom saját
gyártmányu keztyüimet, glacé, öz,
szarvasbőr, valamint szövött nyári
keztyük a legolcsóbbtól a lehető
legfinomabbig, dus választékban
raktáron tartom.

Mindenmü kötszerek, orvosi mű-
szerek, betegápolási cikkek és
gummi áruk.

**Valódi párisi különlegessé-
gek titoktartás mellett**

Blumberg S. E., Kassa,
keztyüs és műkötszerész.

Eladó

Bánszka, Vehéz és Morva
községekben fekvő összes birtok
juttalékaim. (Telekkönyv Varannó)
Továbbá Mező-Laborezon lévő
gyógyszertáramat, szép házzal és
belhelyiséggel is igen kedvező
feltételek mellett eladóvá tettem.

Közvetítők a birtok után 5%,
a gyógyszertár után 1-1 1/2 %
provisiót kapnak.

M.-Laborez, 1903. aug. 20.

Lehóczky István,
gyógyszerész.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n.
é. közönség n. b. tudom-
ására hozni, hogy minden-
nemü ingatlanok vé-
telét — eladását, — bér-
beadását avagy bérbe-
vételét a legelőnyösebb
feltételek mellett s a
legrövidebb idő alatt
közvetitem

**Jóhirnevü vendég-
lőmben kitünő asztali
bor 34 krtól 40 krig,
továbbá valódi hegyaljai
szamorodni 1 frt, 20
krtól 1 frt 60 krig
kapható.**

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona v.

Eladó

szabad kézből a Deák-utcán
832/b. összeirási számú újdonna
épült ház, mely több lakásból áll.

Értekezni lehet ugyanott a
tulajdonossal.

A vidéki n. é. közönséget
saját érdekében kérem, esotleges szí-
ves megkereséseiket pontosan nevemre
Stark M á t y á s ezimezni.

STARK MÁTYÁS

Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezessé-
get vállalok.
Vasuton való költöztetésnél a butor-
kocsi használata díjmentes.

Mindenféle bel- és külföldi
friss töltésü ásvány- és
gyógyvizek, valamint for-
rás termékek kaphatók:

HAZAI H.

Ásványviz kereskedésében (kis piac)

Unghváry László 300 holdas gyümölcs-fa-iskolája, szőlő- és Czepléden. borgazdasága

SZŐLŐT

szállítok rendkívül édeset és zamatosat első rendű minőségben
POSTÁN

Borszőlőből augusztus 20-25-étől kezdődőleg eleinte Oportó és Ezerjó, később pedig Mézesfehér, Kadarka, Kövidinka stb. fajokból a teljes érték előleges beküldése mellett az ország bármely postaállomására bérmentve 5 kilós ládában 1 frt 15 kr. ért.

Csemegezőlőből (piros és fehér saszlából) szeptember 1-10-én kezdve bérmentve 5 kilónként 1 frt 30 kr.-ért.

Muskotályból (passattuti faj, a csemegezőlők királya!) szintén szeptember 1-10-én kezdve, bérmentve 5 kilónként 1 frt 50 kr.-ért.

Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérrel olcsóbban jut, mint ha azt utóválttal küldeném. Épen ezért postai utóvált mellett egyáltalában nem küldök szőlőt. — Egy szállító-levéllel 3 láda szőlőt is lehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg a rendelő, vagyis ennnyivel kevesebbet küldjön be 3 láda szőlőért.

VASUTON

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5-10-15 kilós kosokban kilónként 14 krajczárért.

Csemegezőlőből (piros és fehér saszlából) fenti nagyságu láda és kosokban 18 krajczárért.

Muskotályból (passattuti faj, a csemegezőlők királya!) a fenti nagyságu kosok és ládáknak 22 krajczárért.

Az 5 és 10 kilós ládáknál, valamint az 5 kilós kosaknál is az elegység tiszta súlynak számítatik, míg a 10 és 15 kilós kétfülü kosoknál a tiszta szőlősúly lesz számítva és külön lesz a kas ára a rendelő terhére 25-30 krajczárba elszámolva. Mindezen kosarak az elküldés után a rendelő tulajdonát képezik, azonban mint sajátjukat több ízben megtöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg újra beküldhetik.

A vasuton mindig szebben, üdöbben és mint gyorsáru csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint a postán és itt a szállítás olcsóbb is 1-2 krajczárral kilónként. Épen azért tessenek többen összeállani és együtt 50-100 kilót is rendelni. — Ha t. megbízór egyszerre 300-600-1000 kilót rendel és rendelését hetenként többször megismétli, megfelelő engedményben részesül.

A vasuton való küldés esetére az érték fele része előre küldendő be. Előleg nélkül rendelést egyáltalában nem fogadatosítok. Vasuti szállítványoknál a fenti árakban a felkiosztás, a vasúthoz vitel, a szállító-levél és a kövezetvám költsége is befoglalatik.

Fentiekben kívül mindenféle gyümölcsfából nemes ojtvány, gyümölcsfa-vadoncz, sima és gyökeres vessző, továbbá gleditsia és akaczfá is kapható. Nemkülönbön saját termésű, kitünő minőségű új és ó borok hordókban és palackokban. Tessék mindezekről árjegyzéket kérni.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur,” fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

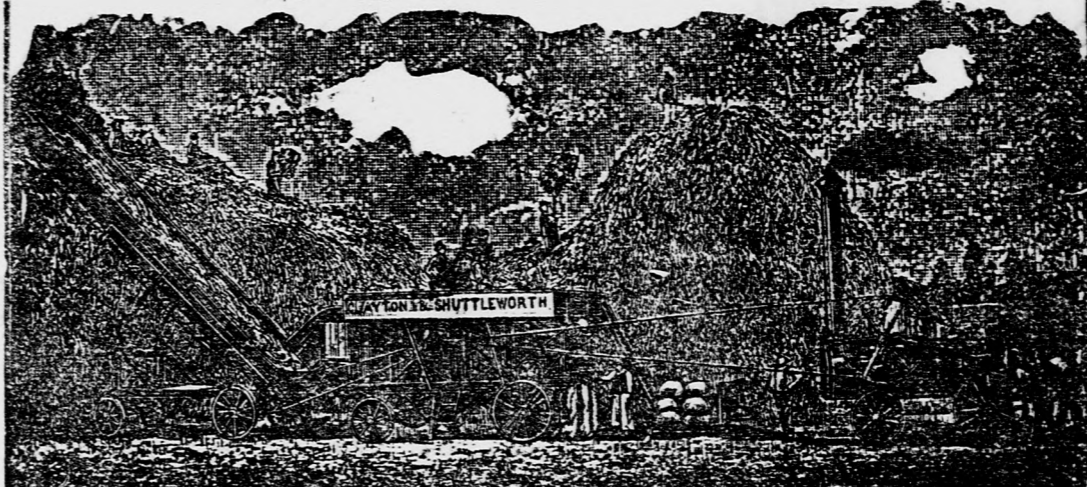
Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK ezégnél **S.-A.-UJHELY.**

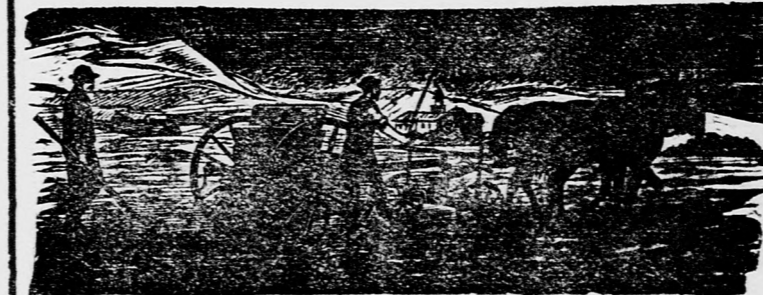
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 és 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá járgány-cseplőgépek, löher-cseplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, borenák.

„Columbia-Drill“

legjobb sarvetőgépek, aszokavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrs-malmok, egyetemes aszók-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részesen árjegyzékben kiadva utra ingyen is bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Gyomor-, bél- és vértisztító kuránál már

fél pohár természetes

IGMÁNDI

KESERŐ VIZ.

Reggelenként használva kitünően beválik.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban, üvege 50 fillér.

Raktár: **HAZAI H.**

bél- és külföldi ásványviz-üzletében S.-A.-Ujhely.

Kitünő pörkölt paprikás szalonna.

Tessék

kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindenféle

HENTESÁRU

a legolcsóbban beszerezhető.

A t. ez. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a következő árakat:

- 1 kiló friss olvasztott szalonna-zsir . . . 1 K. 52 fill.
- 1 „ sóatlan szalonna zsirnak való . . . 1 K. 44 fill.
- 1 „ új sós szalonna 1 K. 44 fill.
- 1 „ füstölt szalonna szeletben . . . 1 K. 52 fill.
- 1 „ füstölt hát szalonna 1 K. 60 fill.
- 1 „ I. rendű pörkölt paprikás szalonna 1 K. 76 fill.
- 1 „ füstölt kolbász 1 K. 60 fill.
- 1 „ füstölt sódar pácizolt 1 K. 52 fill.

Nagybani vételnél árengedmény!

Megrendelhető:

KARNER JÓZSEF,
hentesüzletében
Nyiregyházán.

Finom füstölt husnemű.

